

Mikrobiologisk analys av prov från byggnad

Analysen är baserad på en undersökning gjord i mikroskop. Den omfattar förekomst och frekvensbedömning av svampar och aktinomyceter (hyfbildande bakterier) – organismer som ofta förekommer i fuktskadade konstruktioner och som kan ge upphov till dålig lukt för de boende. Analysen ger, tillsammans med fuktmätningar och övriga byggnadstekniska undersökningar, ett underlag för lämpliga åtgärder.

För att man skall kunna utnyttja analysresultaten på ett riktigt sätt måste tagna prover vara representativa för den konstruktion som misstänks vara skadad av mikroorganismer. Resultaten gäller för det uttagna provet och inte för byggnaden i sin helhet.

I resultaten från den mikrobiologiska analysen redovisas:

Prov Uppgifter om provet, sådant det levererats till laboratoriet (beteckning, provbeskrivning).

Mikroorganismer Uppgifter om förekommande mikroorganismer, deras frekvens samt eventuell påverkan på materialet (provbiten). De olika typer av mikroorganismer som redovisas är mögelsvampar, rötsvampar, aktinomyceter och anmärkningsvärt stor förekomst av andra bakterier.

För svampar och aktinomyceter anges frekvensen av hyfer och sporer enligt en tregradig skala: sparsam, måttlig eller riklig förekomst. *Ingen* eller *sparsam* förekomst anses motsvara en normal frekvens för helt opåverkat material. *Måttlig* innebär en mindre förhöjning som t ex kan uppstå under en kortvarig nedfuktning. Hur resultatet skall tolkas får avgöras från fall till fall. *Riklig* förekomst tyder på fuktskada och kan ofta ge dålig lukt. Bestämningar till släkte eller art ges endast i undantagsfall, då detta kan anses ha någon betydelse för bedömning av den mikrobiella skadan.

Om provet är rötskadat görs klassificering av rötsvampar normalt till art, om fruktkroppar och sporer finns närvarande i provet. För brunrötade prover är det väsentligt att konstatera om det är äkta hussvamp (*Serpula lacrimans*) som orsakat skadan.

Övriga noteringar Här anges t ex förekomst av blånad eller röta (brunröta, vitröta, soft rot), eller förekomst av fruktkroppar eller smådjur (insekter, kvalster, etc.) I förekommande fall anges om provet varit svåranalyserat.

Bland mögelsvamparna finns många arter som kan alstra rikliga mängder sporer. Frekvensen av sporer anges separat. Riklig förekomst av sporer i ett prov kan vara en indikation på riklig förekomst av hyfer på angränsande ytor.

Riklig förekomst av **mögelsvampar** eller **aktinomyceter** leder normalt inte till någon hållfasthetsförsämring hos virket, men angreppet kan underlätta en rötsvampsinfektion. Vissa mögelsvampar och bakterier kan dock orsaka så kallad **soft rot** (mögelsvamp eller mjukröta). En del mögelsvampar, s.k. blånadssvampar, kan orsaka missfärgning av virket. **Rötsvampar** påträffas ofta i samband med svårare nedfuktning. Dessa svampar kan orsaka virkesnedbrytning med hållfasthetsförsämring som följd.